

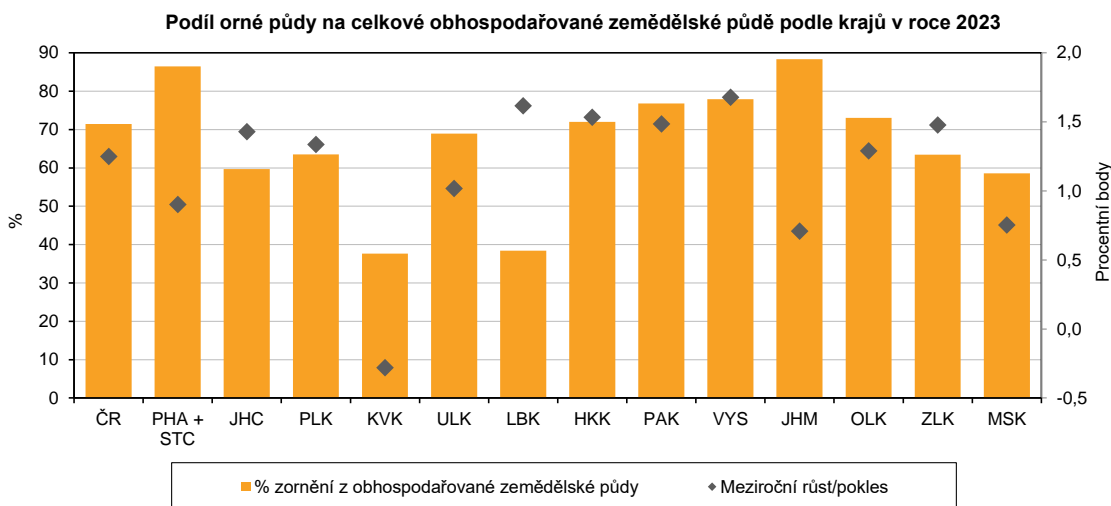
KOMENTÁŘ

13. 7. 2023

Soupis ploch osevů k 31. 5. 2023 a odhad sklizně k 10. 6. 2023

Na základě prvních odhadů, provedených k 10. červnu, se v Ústeckém kraji očekává nižší sklizeň základních obilovin. Propad u obilovin se ve srovnání s loňskou sklizní předpokládá u většiny druhů s výjimkou žita a ječmene ozimého. Produkce řepky by měla být podle předpokladu vyšší než v roce 2022.

Výměra zemědělské obhospodařované půdy v Ústeckém kraji, zjištěná soupisem osevních ploch k 31. květnu letošního roku, dosahuje 220 135 hektarů a proti předchozímu roku se její výměra zvýšila o 2 686 ha, tzn. o 1,2 %. K meziročnímu nárůstu obhospodařované zemědělské půdy došlo ve většině krajů kromě pěti – Libereckého, Pardubického, Jihomoravského, Olomouckého a Zlínského. Ve struktuře zemědělské půdy zaujímá nejvyšší podíl **orná půda**, v letošním roce dosahuje v Ústeckém kraji 151 800 ha, její podíl na obhospodařované zemědělské půdě je 69,0 % (meziroční nárůst o 1,0 p. b.). Na celorepublikové úrovni dosahuje **procento zornění** obhospodařované zemědělské půdy 71,4 %, navýšení představuje 1,1 p. b. Podíl orné půdy na zemědělské je letos vyšší než v roce 2022 jak v ČR, tak ve většině krajů kromě Karlovarského.

Druhé místo ve struktuře zemědělské půdy zaujímají **trvalé travní porosty**, v kraji na ně připadá 63 361 ha, na obhospodařované zemědělské půdě zaujímají 28,8 %. V porovnání s předchozím rokem se jejich plocha snížila o 701 ha (o 1,1 %). Z celorepublikového pohledu je v Ústeckém kraji významné pěstování chmele. Podíl celkových ploch **chmelnic** dosahuje 57,3 % z pěstební výměry ČR. Meziročně podíl kraje u ploch chmele celkem vzrostl o 0,1 p. b. V letošním roce je v Ústeckém kraji chmel pěstován na 3 195 ha, v celé ČR je to 5 573 ha. Meziročně celková plocha poklesla o 0,2 % v Ústeckém kraji a o 0,4 % v ČR. **Úhor (Orná půda**

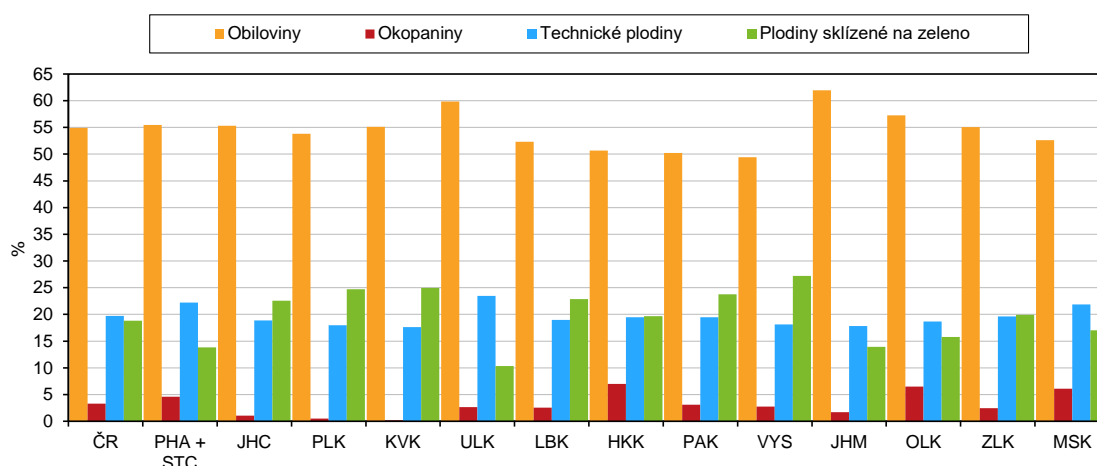
KOMENTÁŘ

ležící ladem, která není využita k produkci zemědělských plodin v průběhu sledovaného roku. Zahrnuje ornou půdu bez porostu, přírodně osemeněnou, s porostem vyseté plodiny nebo s porostem trav a jiných bylinných píceňin) dosahuje v kraji 7 828 ha a reprezentuje 5,2 % ze sledované výměry orné půdy. V porovnání s celostátní úrovní je její podíl o 0,9 p. b. vyšší. V porovnání s předchozím rokem. Meziročně plocha orné půdy v klidu vzrostla v Ústeckém kraji více než dvojnásobně (o 113,2 %) a v České republice více než čtyřnásobně (o 322,3 %).

Ve struktuře osevních ploch, které v Ústeckém kraji zaujímají 143 972 hektarů, mají ve všech krajích jednoznačně **prioritu obiloviny**. V Ústeckém kraji jsou v letošním roce v kraji pěstovány na 86 180 hektarech, jejich výměra meziročně poklesla o 4 275 ha (o 4,7 %). Podíl na osevní ploše dosáhl 59,9 % (o 2,9 p. b. méně než v roce 2022) a byl o 5,0 p. b. vyšší než v celé ČR. Nejrozšířenější obilovinou je pšenice ozimá, která v kraji zaujímá 68,2 % ploch obilovin (proti ČR je její podíl vyšší o 9,5 p. b.). Na celorepublikové i krajské úrovni však plochy pšenice ozimé meziročně poklesly (v ČR o 2,8 %, v Ústeckém kraji o 3,8 %).

Druhou nejrozšířenější skupinou jsou **technické plodiny**, pěstované v kraji na 33 791 ha (23,5 % osevních ploch, celorepublikově zaujímaly 19,7 %) a z 96,4 % reprezentované olejinami (zejména řepkou – 80,2 % ploch olejnin). V porovnání s rokem 2022 se plocha technických plodin v kraji zvýšila o 19,9 %, v ČR o 7,2 %. K rozšíření ploch došlo i u olejnin – v Ústeckém kraji o 18,0 %, v ČR o 7,6 %. Nárůst ploch v našem kraji i v ČR byl ovlivněn hlavně navýšením výměry řepky (o 21,7 resp. 10,5 %), hořčice na semeno (o 22,4 % v kraji a o 20,0 % v ČR) a v Ústeckém kraji i sóji (+17,2 %), celorepublikově však její výměra o 7,1 % poklesla. Meziročně se snížila plocha slunečnice na semeno (v kraji o 18,8 %, v ČR o 12,6 %), plocha máku v kraji o čtvrtinu poklesla, zatímco v ČR byla na zhruba stejné úrovni.

Podíl základních plodin na celkové osevní ploše podle krajů v roce 2023

Z porovnání struktury osevních ploch na mezikrajové úrovni vyplývá, že Ústecký kraj má:

- druhý nejvyšší podíl ploch obilovin (59,9 %) po Jihomoravském kraji (61,9 %)
- nejvyšší podíl ploch pšenice celkem (43,1 %) i pšenice ozimé (40,8 %)

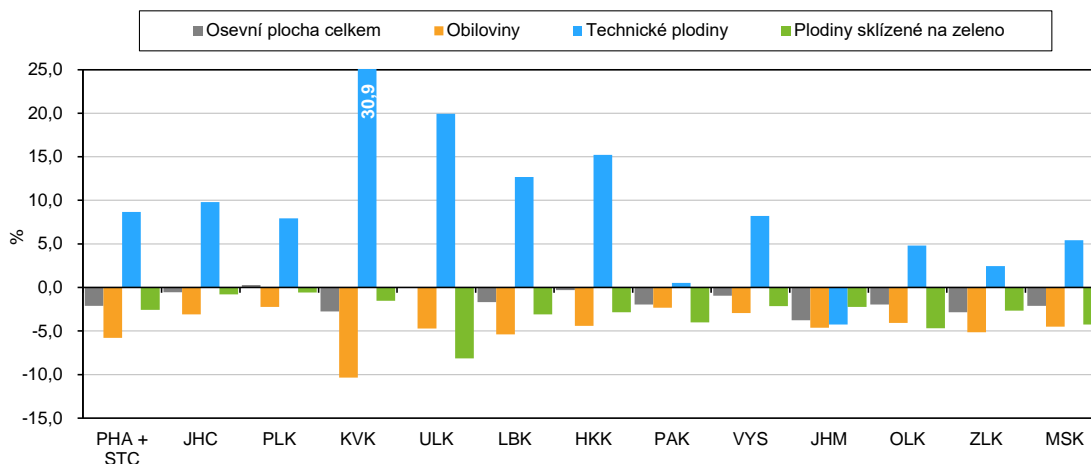
KOMENTÁŘ

- nejvyšší podíl ploch technických plodin (23,5 %)
- nejnižší podíl ploch sklizených na zeleno (10,4 %)
- druhý nejvyšší podíl ploch orné půdy ponechané v klidu - úhoru (5,4 %) po Libereckém kraji (5,5 %)

Následující graf ukazuje vývoj celkových osevních ploch a základních druhů plodin v jednotlivých krajích mezi roky 2023 a 2022. V Ústeckém kraji jsme zaznamenali:

- nejnižší pokles osevních ploch z 12 krajů s poklesem
- pátý nejvyšší pokles ploch obilovin ze všech krajů
- druhý nejvyšší nárůst technických plodin z 12 krajů, kde došlo k růstu
- nejvyšší pokles ploch sklizených na zeleno ze všech krajů

Meziroční růst/pokles vybraných ploch podle krajů mezi roky 2023 a 2022

Zelenina je v Ústeckém kraji pěstovaná na 1 202 hektarech, což představuje třetí nejvyšší plochu v České republice za společně posuzovanými Středočeským krajem a Prahou a Jihomoravským krajem. Podíl ploch zeleniny na celkové osevní ploše v kraji (0,8 %) je rovněž třetí nejvyšší po již zmíněných krajích.

Na základě výše uvedených výsledků soupisu ploch osevů byl **k 10. 6. 2023 proveden první odhad výnosů** a produkce základních obilovin (obiloviny bez kukuřice na zrno a ostatních obilovin), raných brambor a řepky.

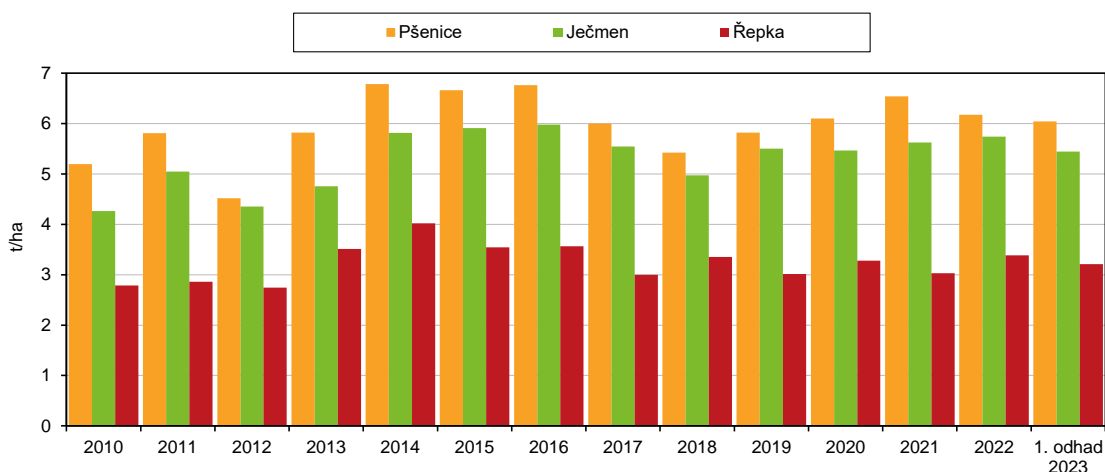
Podle uvedeného odhadu by v Ústeckém kraji mělo být sklizeno celkem 492 650 tun základních obilovin při výnosu 5,83 t/ha. V případě produkce to je o 37 899 tun (o 7,1 %) méně, než bylo sklizeno v roce 2022, u hektarového výnosu představuje snížení 0,22 t/ha (3,7 %).

Na předpokládané nižší sklizni se podílejí i o 4,4 % nižší pěstební plochy. Propad sklizně se očekává v případě pšenice – při výnosu 6,04 t/ha a při nižší ploše o 4,9 % by měla sklizeň

KOMENTÁŘ

dosáhnout 374 993 tun (-6,9 % v porovnání s loňskou sklizní). Úroda ječmene by měla představovat 100 679 tun při výnosu 5,45 t/ha, tzn. pokles produkce o 9,8 %. Na předpokládané nižší sklizni se podílí rovněž pokles ploch ječmene o 5,0 %, odhadovaný výnos z hektaru je nižší o 5,1 %. Sklizeň tritikale ve výši 4 800 tun by měla být nižší o 6,1 %, a to výhradně vlivem nižšího hektarového výnosu o 9,4 %. Propad výnosu z hektaru nevyrovnej ani vyšší pěstební plochy než v roce 2022 (+3,6 %). Vzhledem k rozšíření osevních ploch o 26,2 % se i přes nižší odhadovaný výnos (o 0,9 %) očekává meziroční nárůst produkce žita o 25,1 % na 9 073 tun při hektarovém výnosu 4,59 tun. Vyšší propad vlivem poklesu pěstebních ploch (o 14,2 %) očekáváme u ovsa – sklizeň by měla dosáhnout pouze 3 105 tun (o 16,6 % méně než v předchozím roce). Předpokládaný výnos 3,50 t/ha je o 2,8 % nižší než dosažená skutečnost minulého roku. Vyšší úroda se očekává u řepky, při hektarovém výnosu 3,21 tun by měla dosáhnout 83 766 tun (nárůst o 15,5 %). Důvodem vyšší sklizně je výhradně meziroční nárůst ploch o 21,7 %. Odhadovaný výnos z jednoho hektaru je o 5,1 % nižší než skutečnost roku 2022.

Hektarové výnosy vybraných plodin v Ústeckém kraji

Podrobnější údaje o osevu zemědělských plodin za Českou republiku i podle jednotlivých krajů naleznete v publikaci [Soupis ploch osevů – k 31. 5. 2023](#) a [Odhady sklizně – operativní zpráva – k 10. 6. 2023](#)

Kontakt:

Růžena Funková
Krajská správa ČSÚ v Ústí nad Labem
Tel.: 605 452 027
E-mail: ruzena.funkova@czso.cz